

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ലക്ഷ്മണനായോമുഖൈവ്യ ദണ്ഡദാനം കബന്ധസ്യ ബാഹുബന്ധേ
പ്രവിഷ്ടയോഃ ശ്രീരാമലക്ഷ്മണയോശ്ചിന്താ

കൃത്യൈവമുദകം തസ്മൈ
പ്രസ്ഥിതൗ രാഘവൗ തദാ |
അവേക്ഷന്തൗ വനേ സീതാം
ജഗ്മതുഃ പശ്ചിമാം ദിശം ||3.69.1 ||

താം ദിശം ദക്ഷിണാം ഗത്യാ
ശരചാപാസിധാരിണൗ |
അവിപ്രഹതമൈക്ഷ്യാകൗ
പന്മാനം പ്രതിപേദതുഃ ||3.69.2 ||

ഗുൽമൈർവൃക്ഷൈശ്ച ബഹുദി -
ർലതാദിശ്ച പ്രവേഷിതം |
ആവൃതം സർവതോ ദുർഗം
ഗഹനം ഘോരദർശനം ||3.69.3 ||

വൃതിക്രമ്യ തു വേഗേന
ഗൃഹീത്യാ ദക്ഷിണാം ദിശം |
സുദീമം തൻമഹാരണ്യം
വൃതിയാതൗ മഹാബലൗ ||3.69.4 ||

തതഃ പരം ജനസ്ഥാനാത്
 ത്രികോശം ഗദ്യ രാഘവൗ |
 ക്രൗഞ്ചാരൺയം വിവിശതു -
 ര്ഗഹനം തൗ മഹൗജസൗ ||3.69.5 ||

നാനാമേഘഘനപ്രഖ്യം
 പ്രഹൃഷ്ടമിവ സർവതഃ |
 നാനാവർണൈഃ ശൂഭൈഃ പുഷ്പൈ -
 ര്മ്യഗപക്ഷിഗണൈര്യുതം ||3.69.6 ||

ദിദ്യക്ഷമാണൗ വൈദേഹീം
 തദ് വനം തൗ വിചികൃതുഃ |
 തത്ര തത്രാവതിഷ്ഠന്തൗ
 സീതാഹരണദുഃഖിതൗ ||3.69.7 ||

തതഃ പൂർവേണ തൗ ഗത്യാ
 ത്രികോശം ഭ്രാതരൗ തദാ |
 ക്രൗഞ്ചാരൺയമതിക്രമ്യ
 മതംഗാശ്രമമന്തരേ ||3.69.8 ||

ദ്യഷ്ട്യാ തു തദ് വനം ഘോരം
 ബഹുഭീമമ്യഗദ്വിജം |
 നാനാവൃക്ഷസമാകീർണം
 സർവം ഗഹനപാദപം ||3.69.9 ||

ദദ്യശാതേ ഗിരൗ തത്ര
 ദരീം ദശരമാത്മജൗ |
 പാതാലസമഗംഭീരാം
 തമസാ നിത്യസംവൃതാം ||3.69.10 ||

ആസാദ്യ ച നരവ്യാഘ്രൗ
 ദർയാസ്തസ്യാവിദൂരതഃ |
 ദദർശതുർമഹാരുപാം
 രാക്ഷസിം വികൃതാനനാം || 3.69.11 ||

ഭയദാമൽപസത്താനാം
 ബീഭത്സാം രൗദ്രദർശനാം |
 ലംബോദരീം തീക്ഷ്ണദംഷ്ട്രാം
 കരാലീം പരുഷത്വചം || 3.69.12 ||

ഭക്ഷയന്തീം മൃഗാൻ ഭീമാൻ
 വിക്ടാം മുക്തമൂർധജാം |
 അവൈക്ഷതാം തു തൗ തത്ര
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 3.69.13 ||

സാ സമാസാദ്യ തൗ വീരൗ
 വ്രജന്തം ഭ്രാതൂരഗ്രതഃ |
 ഏഹി രംസ്യാവഹേത്യുക്ത്യാ
 സമാലംഭത ലക്ഷ്മണം || 3.69.14 ||

ഉവാച ചൈനം വചനം
 സൗമിത്രിമുപഗുഹ്യ ച |
 അഹം ത്വയോമുഖീ നാമ
 ലാഭസ്തേ ത്വമസി പ്രിയഃ || 3.69.15 ||

നാഥ പർവതദൂർഗേഷു
 നദീനാം പുലിനേഷു ച |
 ആയുശ്ചിരമിദം വീര
 ത്വം മയാ സഹ രംസ്യസേ || 3.69.16 ||

ഏവമുക്തസ്തു കുപിതഃ
 വധ്ഗമുദ്ധ്യത്യ ലക്ഷ്മണഃ |
 കർണനാസസ്തനം തസ്യ
 നിചകർതാരിസുദനഃ || 3.69.17 ||

കർണനാസേ നിത്യത്തേ തു
 വിസ്യരം വിനനാദ സാ |
 യമാഗതം പ്രദുദ്രാവ
 രാക്ഷസീ ഘോരദർശനാ || 3.69.18 ||

തസ്യാം ഗതായാം ഗഹനം
 വ്രജന്തൗ വനമോജസാ |
 ആസേദതുരമിത്രഘ്നൗ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 3.69.19 ||

ലക്ഷ്മണസ്തു മഹാതേജഃ
 സത്യവാംശരീലവാംശരുചിഃ |
 അബ്രവീത് പ്രാഞ്ജലിർവാക്യം
 ഭ്രാതരം ദീപ്തേജസം || 3.69.20 ||

സ്തന്ദതേ മേ ദൃഢം ബാഹു -
 രുദ്വിഗമിവ മേ മനഃ |
 പ്രായശശ്ചാപ്യനിഷ്ഠാനി
 നിമിത്താൻയുപലക്ഷയേ || 3.69.21 ||

തസ്മാത് സജ്ജീഭവാർയ ത്വം
 കുരുഷ്യ വചനം മമ |
 മമൈവ ഹി നിമിത്താനി
 സദ്യഃ ശംസന്തി സംഭ്രമം || 3.69.22 ||

ഏഷ വഞ്ജുലകോ നാമ
 പക്ഷീ പരമദാരുണഃ |
 ആവയോർവിജയം യുദ്ധേ
 ശംസന്നിവ വിനർഭതി || 3.69.23 ||

തയോരൻവേഷതോരേവം
 സർവം തദ് വനമോജസാ |
 സഞ്ജളേണ വിപുലഃ ശബ്ദഃ
 പ്രഭഞ്ജന്നിവ തദ് വനം || 3.69.24 ||

സംവേഷിതമിവാത്യർഥം
 ഗഹനം മാതരിശ്യാനാ |
 വനസ്യ തസ്യ ശബ്ദോദ്ഭൂദ്
 വനമാപൂരയന്നിവ || 3.69.25 ||

തം ശബ്ദം കാഷ്ഠമാണസ്തു
 രാമഃ ഖഡ്ഗീ സഹാനുജഃ |
 ദദർശ സുമഹാകായം
 രാക്ഷസം വിപുലോരസം || 3.69.26 ||

ആസേദതുശ്ച തദ്രക്ഷ -
 സ്താവുഭൗ പ്രമുഖേ സ്ഥിതം |
 വിവൃദ്ധമശിരോഗ്രീവം
 കബന്ധമുദരേമുഖം || 3.69.27 ||

രോമദിർനിശിതൈസ്തീക്ഷ്ണൈ -
 ര്മഹാഗിരിമിവോച്ഛിതം |
 നീലമേഘനിഭം രൗദ്രം
 മേഘസ്തന്നിതനിഃസ്വനം || 3.69.28 ||

അഗ്നിജ്വാലാനികാശേന
 ലലാടന്മേന ദീപ്യതാ |
 മഹാപക്ഷേണ പിംഗേന
 വിപുലേനായതേന ച ||3.69.29 ||

ഏകേനോരസി ഘോരേണ
 നയനേന സുദർശിനാ |
 മഹാദംശ്രോപപന്നം തം
 ലേലിഹാനം മഹാമുഖം ||3.69.30 ||

ഭക്ഷയന്തം മഹാഘോരാ -
 നൃക്ഷസിംഹമൃഗദ്വിജാൻ |
 ഘോരൗ ഭുജൗ വികുർവാണ -
 മുഭൗ യോജനമായതൗ ||3.69.31 ||

കരാഭ്യാം വിവിധാൻ ഗൃഹ്യ
 ഋക്ഷാൻ പക്ഷിഗണാൻ മൃഗാൻ |
 ആകർഷന്തം വികർഷന്ത -
 മനേകാൻ മൃഗയുമപാൻ ||3.69.32 ||

സ്ഥിതമാവൃത്യ പന്നാനം
 തയോർഭ്രാത്രോഃ പ്രപന്നയോഃ |
 അഥ തം സമതിക്രമ്യ
 ക്രോശമാത്രം ദദർശതുഃ ||3.69.33 ||

മഹാന്തം ദാരുണം ദീമം
 കബന്ധം ഭുജസംവൃതം |
 കബന്ധമീവ സംസ്ഥാനാ -
 ദതിഘോരപ്രദർശനം ||3.69.34 ||

സ മഹാബാഹുരത്യർഥം
 പ്രസാർയ വിപുലൗ ഭുജ്ജൗ |
 ജഗ്രാഹ സഹിതാവേവ
 രാഘവൗ പീഡയൻ ബലാത് ||3.69.35 ||

ഖഡ്ഗിനൗ ദൃഢധൻവാനൗ
 തിഥതേജൗ മഹാഭുജ്ജൗ |
 ഭ്രാതരൗ വിവശം പ്രാപ്തൗ
 കൃഷ്യമാണൗ മഹാബലൗ ||3.69.36 ||

തത്ര ധൈർയാച്ച ശൂരസ്തു
 രാഘവൗ നൈവ വിവ്യഥേ |
 ബാൽയാദനാശ്രയാച്ചൈവ
 ലക്ഷ്മണസ്ത്വഭിവിവ്യഥേ ||3.69.37 ||

ഉവാച ച വിഷണ്ണഃ സൻ
 രാഘവം രാഘവാനുജഃ |
 പശ്യ മാം വിവശം വീര
 രാക്ഷസസ്യ വശംഗതം ||3.69.38 ||

മധൈകേന തു നിർയുക്തഃ
 പരിമുച്യസ്വ രാഘവ |
 മാം ഹി ഭൂതബലിം ദത്ത്യാ
 പലായസ്വ യഥാസുഖം ||3.69.39 ||

അധിഗന്താസി വൈദേഹീ -
 മചിരേണേതി മേ മതിഃ |
 പ്രതിലഭ്യ ച കാകുസ്ഥ
 പിത്യപൈതാമഹീം മഹീം ||3.69.40 ||

തത്ര മാം രാമ രാജ്യസ്ഥഃ
 സൂർതുമർഹസി സർവദാ |
 ലക്ഷ്മണേനൈവമുക്തസ്തു
 രാമഃ സൗമിത്രിമബ്രവീത് || 3.69.41 ||

മാ സു ത്രാസം വൃഥാ വീര
 നഹി ത്യാദ്യഗ് വിഷീദതി |
 ഏതസ്മിന്നന്തരേ ക്രൂരോ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 3.69.42 ||

താവുവാച മഹാബാഹുഃ
 കബന്ധോ ദാനവോത്തമഃ |
 കൗ യുവാം വൃഷഭസ്തുന്ധൗ
 മഹാവല്ഗധനുർധരൗ || 3.69.43 ||

ഘോരം ദേശമിമം പ്രാപ്തൗ
 ദൈവേന മമ ചാക്ഷുഷൗ |
 വദതം കാർയമിഹ വാം
 കിമർഥം ചാഗതൗ യുവാം || 3.69.44 ||

ഇമം ദേശമനുപ്രാപ്തൗ
 ക്ഷുധാർതസ്യേഹ തിഷ്ഠതഃ |
 സബാണചാപഖല്ഗൗ ച
 തീക്ഷ്ണശൂംഗാവിവർഷഭൗ || 3.69.45 ||

മാം തൂർണമനുസമ്പ്രാപ്തൗ
 ദൂർലഭം ജീവിതം ഹി വാം |
 തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്യാ
 കബന്ധസ്യ ദുരാത്മനഃ || 3.69.46 ||

ഉവാച ലക്ഷ്മണം രാമോ
 മുഖേന പരിശുഷ്യതാ |
 കൃച്ഛാത് കൃച്ഛതരം പ്രാപ്യ
 ദാരുണം സത്യവിക്രമ ||3.69.47 ||

വ്യസനം ജീവിതാന്തായ
 പ്രാപ്തമപ്രാപ്യ താം പ്രിയാം |
 കാലസ്യ സുമഹദ് വീര്യം
 സർവഭൂതേഷു ലക്ഷ്മണ ||3.69.48 ||

ത്യാം ച മാം ച നരവ്യാഘ്ര
 വ്യസനൈഃ പശ്യ മോഹിതൗ |
 നഹി ഭാരോസ്തി ദൈവസ്യ
 സർവഭൂതേഷു ലക്ഷ്മണ ||3.69.49 ||

ശൂരാശ്ച ബലവന്തശ്ച
 കൃതാസ്താശ്ച രണാജിരേ |
 കാലാഭിപന്നാഃ സീദന്തി
 യഥാ വാലുകസേതവഃ ||3.69.50 ||

ഇതി ബ്രുവാനോ ദൃഢസത്യവിക്രമോ
 മഹായശാ ദാശരഥിഃ പ്രതാപവാൻ |
 അവേക്ഷ്യ സൗമിത്രിമുദഗ്രവിക്രമഃ
 സ്ഥിരാം തദാ സ്യാം മതിമാത്മനാകരോത് ||3.69.51 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അരൺയകാണ്ഡേ ഏകോനസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||